

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

D[omi]nica quinta post penth[ecostes]. Sermonis lllii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

stupent et admirantur prelati ecclie. unde tanta credentium multitudo congregata sit in ecclie non quidem per mundi phos et potentes. sed pescatores pauperes et simplices. nec predictio rei magne. sed animatae crucifixi: Silv at Jacobum et Iohannem filios zebedei. qui erant socii Symonis: Andrea non nominat ut dicit Aug. qui tamen intelligit in ea naui fuisse. 10
Tertio ponit solatio Christi ad Petrum. Et ait ad Symonem Ihesus noli timere: Ambro. dicit tu exi a me domine quia petrus sis. ut respondeas
at tibi deus noli timere indulget te dominus petrum detegere. bonum enim est dominus et benignus: Ex hoc iacobus huius eris capiens. et ex hoc quod factum est significat. quod huius capies. vel ex hoc quod sic te humiliasti huius officium capiendi huius humilitas enim virtus attractiva est.
Nota quod principatus ecclie collatus fuit a Petro triplex ratione:
1. rore sue humilitatis ut hic dignus est eum ut illi aliis possint. quod nesciunt in parte extollit. 2. Re. 20. Nonne tu puerulus es in oculis tuis caput in tribulo istius factus es. Secundo datus est ei ecclie principatus ratione vestimentis confessionis fidei Mat. 16. cum dixisset tu es Christus filius dei viii. respondit ei dominus Tu es Petrus et super hanc portam edificabo ecclias meas. et tibi dabo claves regni celorum. Tercio collatus est. sibi iste principatus ratione ardentis dilectionis Iosephi. tribus vicibus interrogavit eum Christus. Symon Iohannes amas me quod respondeat tu scis domine quia amo te. tribus vicibus dixit ei Christus. pasc agnos meos. Quarto ponit adhesio discipulorum Christi. Et subdicitur: 1. tradidit: ad terram nainum reliquias omnibus secuti sunt eum. Christus. Considera inquit fidem eorum obedienciam. habentes enim per manum appetibile pescatores opus. mandatum tuum dei non distulerunt. sed reliquias omnibus sequuntur. Obi nota quod ex hoc magis sequuntur Christum. quia omnia relinquebant quod ex eo quod passu corporis immitebant eum. ubi etiam attendendum quod potissimum necessarium est platea ecclie. ut rex templi sollicitudinem relinqueret. et omnes fugiantur a marcia. quia non est ydoneus ecclie rex. et qui non omnibus reliquias nudus nudam Christi cruxem sequitur ut dicit Hieronimus sic.

Duica quinta post penth. Seruacionis

lxxii

prima pars

Gen dico vobis quia nisi habuero dauerit iusticia vestri apostoli scribarum et phariseorum. Mat. 5. Videmus quod pueros discentes literas cum edocuntur sunt principia et elementa scientiarum traduntur doctoibus magistris. ut in subtilioribus instruantur. sub magisterio autem scribarum et phariseorum fuit antiquus po-

lxxii

pulus. ubi dicit elementa legis. h̄ xpus cuius sapia extellit omnē intellectū ad subtiliōē intelligētiā. et meliore opatione erudiuit nos. h̄m q̄ legit m p̄nti euangelio. qd̄ in tres partes diuidit Jn. 1°. nāq̄ agit de iusticia habundātius obseruanda. in scđa de inacundia districtus pumēda. ibi. audistis q̄ dictū est. In terciā de cordia sollicitus facienda. ibi. Si ergo offers.

A Crica p̄mū dicit sic: Amē dico vobis: Remi. amē h̄ breus sermo est. a latine dicēt vere fidelit siue fiat Et duabo ex causis hoc h̄mone vt̄ dñs. et ppter duritā eoꝝ qui tardi erat ad credenduz. et ppter credentes vt pluridius attenderent que sequunt̄. expediebat at̄ hoc loco vt̄ isto h̄mone. q̄ rem incōsue tam dicitur erat. credebat em̄ sufficere iusticiā scribaꝝ. et phariseoꝝ ad salutē. et ipse dicit q̄ nō sufficit. vñ subdit vere a fideliter et ita est: Dico vob̄ q̄ nisi habundauerit iusticia v̄ra. nisi iusticia v̄ra fuerit maioris p̄fessionis: plusq̄ scribaꝝ: legis iusticiāz doct̄iū et interptant̄iū. a phēoꝝ qui singulari obhucatōne iusticie legalis erant discreti ab aliis: nō intrabit̄ in regnū cœloꝝ: p̄ iusticiā em̄ legis nullus intrare poterit regnū cœloꝝ. vt dicit Hebr. 7. Nihil em̄ ad p̄fectū adduxit lex. introducio vero fit melioris legis. p̄ quā primam ad dñm B Nota q̄ iusticia legis nō potuit saluare obhucatores. primo q̄ fuit iusticia humana. opus aut̄ humanū aditū regni celestis apire nō potest Deu. 9. Sāto q̄ nō ppter iusticiā tuā dñs deus tuus derit tibi teriā hanc optimā in possessionē. Et hoc id q̄ omnis humana iusticia peccato coinqunata est Isa. 64. quasi pannus menstruate omnes iusticie nostre. Oportuit igit̄ habundatorē reperiri iusticiāz. in qua saluaremur. et hec fuit iusticia ih̄esu xp̄i. qui factus est nobis iusticia a deo n̄i cuius sanguine iustificati sumus. Secundo iusticia legis obseruatorēs sūos saluare non potuit. quia erat imperfecta. nemimē em̄ ad perfectum deduxit lex. Hebre. 7. et hoc id q̄ p̄hibebat manū. h̄ nō animū. opus malum h̄ nō cor. ppter qd̄ Gal. 2. dicit. Nō iustificat h̄ ex opib⁹ legis vñ merito nullus m ea saluabat q̄ salus n̄a interiōē ē in mente a cordis. q̄ p̄mo iustificari oꝝ. beati nāq̄ mūdo corde qm̄ iſi dñi videbūt Terter iusticia legis fuit timoris. vñ Aug. brevis inqt̄ est dñia inter antiquā et nouā legē. q̄ illa timoris hec vero dilectōis. vñ illa saluare nō potuit q̄ timor refugit saluatōrē. q̄ p̄figuratū fuit in datione ipius legis. qn̄ timor p̄terrīti noluerunt vlt̄riꝝ accedere ad montē filii istrahel. debet igit̄ iusticia regni celestis ēē habundātorē in caritate. Aug. 83. q. 72. p̄cepta legis p̄ caritatē impleta sūt. que p̄ timore non poterant

Sermo

Quarto iusticias legis typale p̄mū exp̄ctabat. Isa. 1. Si vo-
lieritis et audieritis me bona terre comedetis. vñ obbuctores
eius nescierūt sacramēta dei. nec vera sperauerūt mercede iusti-
cie. vt dicitur Sap. secundo conuerterunt enim fructus iusticie
dulcem in absinthiuze terrene voluptatis. vt dicit Amos. sexto
Et ideo nō mirum si priuati sunt eterno regno. Oportet igit̄
pter habuudantius premium facere iusticiam regni celestis. qđ
regnū oculis nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor lois ascen-
dit. Quinto iusticia phariseorū erat vana. qr in sua iusticia que-
rebat laudem hominū. Jejunium em̄ orationem et elemosinā
faciebant. vt viderentur ab hominibus. unde non mirum si in
hac iusticia non sunt saluati. quia reperirent mercedem suā. S̄z
dicitur his qui volunt consequi celeste regnū. Mat. 5. Attēn-
dite ne iusticiaz vestram faciatis coraz hominib⁹ ut videam⁹ ab
eis. Sexto iusticia phariseorū erat p̄sumptuosa. continebant em̄
proximos. et seiplos exaltabant in corde. unde mormurabant
de peccatorib⁹. et quidem eorū ante deum crans dicebat Gra-
cias ago tibi domine. quia nō sum sicut ceteri homines. Lu. 18.
iusticiaz aut̄ qua acquirit̄ celste regnū. oportet esse cum humili-
tate. prouer. 16. melius est pazz cum iusticia qđ multi fructus eiz
iniquitate Septimo iusticia phariseorū erat severa lex em̄ talio-
nis erat. Exo. 21. reddet animā pro animia. oculum pro oculo.
dentem pro dente etc. unde nō miruz si hec iusticia celeste regnū
non aperuit. qui vindictam sic exp̄petebat. oportet igit̄ iusticiaz
esse abundatiorē p̄ contumacitatem misericordiaz. qui aperit re-
gnū dei Pro. 21. miām qđ sequitur et iusticiaz. inuenit vita &
gloriam etc.

Secunda pars.

C

Ecundo eiz dicitur. Audistis etc. ostendit quomodo
ira districte puniatur. et duo facit. Primo em̄ decla-
rat quid lex antiqua prohibuerit. Audistis quia dictū
est antiquis: antiquiores appellat obbuctores rete-
ris legis. qui à retutate p̄cī p̄imi pentis eos liberare nō po-
tuit. donec p̄ grām legis noue mediatore xp̄o renouati sumus
nouū hoīem. Col. 3. Expoliantes vos veterem hoīem. cū adabo
suis et induentes nouū. qui renouat in agnōe dei hm̄ ymag-
inem eius qui creauit euz: Nō occides: hoc p̄ceptū ponit Exo-
zo. et est hm̄ p̄ceptū sc̄e tabule de his que p̄tinent ad p̄imū
p̄mū tñ est inter p̄cepta negatiua. Nota hm̄ Aug. de ci. dei. qr
hoc p̄cepto non prohibetur eradicatio vilgurti. aut occisio ani-
malium irrationabilium. quemcum vita et mors iustissima creatoris
ordinaōe n̄ris visib⁹ subdit. vt legitur. Gen. 19. Sed isto dei

pœpto occiso hois que est homicidiu[m] phibet. vt nullus se vel
 aliū hoiem occidat. R[ati]onabilit[er] quidē. qz h[ab]uo qntu[m] ad co[p]p[ia] et
 qntu[m] ad aiam opus dei est. Corpus nanc[er] eius formauit de
 limo terre. et rursus infundit aiam. qn inspirauit in fatiem eius
 spiraculū vite. vñ soli deo rehuat vita et moes hois. ita vt non
 leat homini hoiem occidere. Et iō dicitu[m] est Petro volenti occi-
 dere Conuerte gladiu[m] tuu[m] in locu[m] suu[m] omnes em qui accepint
 gladium. gladio gibunt. Nec tñ dtra hoc pœptum faciūt qui
 insta bella agunt. vel illi qui gerunt psonam publice p[ro]tatis. et
 sceleratos mores puniūt. nō em tales occidu[m] ppria autoritate
 sed mandato legislatoris dicentis. Deu. 18. maleficos nō pati/
 eris viuere. imo peccaret iudex si malefactorib[us] vitā indulgeret
 Nam Sanl priuatus fuit regno. eo qz nō occidit p[re]cōr[es] ama/
 lechitas sic legit. i. Re. 20. Et. 3. Re. 20. dixit qdā pphta re/
 gi israhel. Quare dimisiſti viruz dignu[m] morte de manu tua. erit
 anima tua p anima eius. Cuz vero iudex iustitiā legis exequiū
 condemnando reum ad mortē etiā habet meritū. vnde legitur
 Exo. 32. qz Moyses dixit his qui occiderant ydolatas. hodie
 consecratis manus vras dñs. vnuſquisq[ue] in filio et fratre suo
 vt detur vobis bñdicio. Deinde ponit homicidiu[m] penā: Qui at
 occiderit reus erit iudicio: Reus dicit a re legis siue a causa le/
 galii p qua patitur tanq[ue] obnorius. vñ reus erit iudicio. i. di-
 gnis iudicari ad mortē. Ieni. 24. Qui peccaserit a occident hoiez
 morte moriat. **V** Sed o ponit iuxta hoc noue legis pœp/
 tum quo phibet omnis inordinata amutatio animi. a phibet
 homicidiu[m] nō solu[m] in ope. sed etiam in sua radice et origine. Et
 sunt tres gradus culpe homicidio annexa. Prima est in volun-
 tate. et est motio iracundie de qua dicit: Ego at dico vobis:
 vbi ostendit se veteris legis fuisse latorem. neq[ue] em quiq[ue] po-
 test supaddere legi quam non instituit Et si derandum est bñm
 Aug. qz pena quā supaddit dñs antique legi. in ipsa lege con-
 tinet. sed qz nō erat ibi clara expressa. ideo nō intelligētes iudei
 credebant solā p emptionē corporis humani esse peccati. et non
 voluntate. ideo xp̄us ip̄am legē declarauit. et hoc est qdā dixit
 Mat. 5. nō rem soluere legez h[ab] adimplere: qz omnis qui trascit
 fratri suo. in qbusdā libris addit. omnis qui trascit frī suo sine
 causa. h[ab] ut dicit Ihero. frustra ibi ponit qz nulla potest ē causa
 trascendi in frēm. h[ab] iuste aliquis trascit culpe frīs. naz ut dicit
 Aug. trascit fratri vt corrigat. nullus sane mētis reprehendit. vñ
 nota qz quedaz ira cōmendat. qdam tollerat. qdam vitupat.
 Ira amēndabilis est que cadit in prudentē vīz. i. trasci viciis a

Sermo

peccatis. et eorum desiderare correctionē. vñ Aug. 9. de c. dei.
Quie inquit sūt phōz sine de anime passionib. Sto yi em̄ dīp/
runt irā nō cadere in sapientē virū. pypatetici vero dicit iram
cadere in sapiente. h̄ moderatā rōmīz subiectā. In disciplina ve/
ro xpiana dicit moderatam irā cadere in sapiente. h̄ cū iusta cau/
sa. Talis em̄ ira est amēdabilis & necessaria. q: vt dicit Cri. sine
ea nec doctrina p̄ficit. nec iudicia stant. nec c̄mina p̄pescunt. h̄
vicia seminat. nutrit negligēcia. et nō solū mali h̄ boni etiam
incitant ad malū. que ira vt idem dicit magis debet dīc iudi/
cium q̄ iracundia. q: nō est ex amōcōe passionis. sed magis ex
iusto rōmī iudicio vñ Ecl. 7. melior est ira risu. quia p̄ tristiciā
vultus corrigit anim⁹ delinqntis. Ira igit̄ amēdabilis duas
debet habere vditiones. quarū vna est vt habeat iusta causā.
altera vt moderata sit rōmīz subiecta. Ira vero que tollerat est
ira infirmoz. que repentina est et subita. vt cū homo h̄m carnē
irascit. nec tñ vult facere qđ ira appellit. Ista ira tollerat q: rōnē
nō supat. de qua dicitur Job. 36. Nō te supet ira vt aliquē op/
primas. Ira atque vitupat̄ est rōnē supans. cuius h̄m Gre. in
libro moraliū q̄tuor sunt gradus. Quidā em̄ cito cōmouent̄ ad
irā. et cito redent ad tranquillitatē. Alii vero tardi irascunt & tar
de redeunt. et isti peiores sunt primis. vt dicit Aug. in regula.
Quidā atē facile ira accēdunt et tarde redent ad tranquillitatem &
isti peiores sunt omnib. Sz alii tarde irascunt et tito iraz deser/
unt. qui inter omnes alios minus sunt mali. E Nota q:
multa mala facit ira. Primo em̄ totum aturbat hominē. vt sit
extra se. p̄s. aturbatus est in ira oculus me⁹ anima mea et vē/
ter mem⁹. exceptat mentis oculum. vnde cathe. Ira impedit ami/
cum ne possit cernere verum. Dicitur irati. Job. 5. viiz stultis
interficit iracundia tollit sapiaz. p̄s. supercedit ignis iracundie. et
nō videntur solē. Tollit iusticiā. Jac. 1. ira viri iusticiā dei non
opatur. Tollit miam. Proli. 27. graue est laxū. & honerosa est
arena. h̄ ira stulti vt roq̄ grauior. impetu em̄ dictati spūs ferre
quis poterit. Ite suscitat lites. Proli. 26. sciat carbones ad pru/
nas et ligna ad ignē. sic h̄ iracundus suscitat rixas. Ira auer/
tit a deo. Ecl. 28. h̄ homini suat iram et a deo q̄rit medelam.
quasi dicat. frustra q̄rit a deo medelā. cū ab eo auersus sit. Ira
etiam auertit ad dyabolū. qui plen⁹ est furore & ira. Jere. 2. Ol/
lam succensa ego vide o. & facie eius a facie aquilonis. olla suc/
la succēla est anim⁹ irati. vñ Dam. ira ē accēlus sanguis. circa
cor. cu ins facies est v̄sus aq̄lonē & dyabolū qui animū irati in/
flamat. Sequit̄ pena irati. reus erit iudicio. Judicū est deēmi.

lvi

natio exanimate cause Pro. 26. Iudicium causas determinat. qz iudicium si fuerit cause criminalis. eius determinatio est inflictio pe-
ne. pena em deducit crimen ad equalitatem iusticie. Igite lege xp̄i
sanctus est ut qui tunc irascitur fr̄i suo. obligatus sit ad iudicium
pene an vbo ista pena sit typalis vel eterna. & si eterna quanta vel cuius
aspitatis non est determinata ut dicit Criso. qz nec passio ire de-
terminata maxime qz impossibile est esse penitus abscondita. pmo
igite gradus emoti animi est ira in aio nodum exterius plena.

G Secundus gradus est ire quod per vocem exterius exprimitur. de quo
dicit: Qui at dixerit fr̄i suo racha: Racha sum Christus. lingua siri-
ca est vobis temptus et propensionis. sicut cum loquimur alicui in
singulari vilipectendo euz. ut vade et facias hoc. vel sum Ihesus.
hebreorum est. et idem est racha quod manus et vacuus. quasi sine cere-
bro. vel sum alios racha grecus id est quod pannosus. Sed sum be-
atum Aug. racha non est vox aliquod significans. sed magis est vox
exprimens motus indignantis animi. sic heu exprimit dolorum eya
audacia. hanc apassione. pape admirationem. ita in grecu racha
est interiectio exprimens emotiones indignantis animi. que quidem
vox quadrupliciter varia est. quoniam enim quodam murmurante sola indignatio
intensa exprimitur. quandoque vero format vox per modum co-
timentis. et tunc est maior culpa. quoniam vero per modum con-
mittantur. et hec est maior duabo procedentibus. nonnumquam vero quod
gravissimum est omnibus. animus cotitatus etiam vox fremit quasi
iam exercens vindictam exterius. propter peccator videbit et irasci-
tur. dentibus suis fremet et tabescet: Reus erit calvo: Sicut ra-
chare maioris est culpe quam irasci. ita pena consilii maior est pena
iudicij. Nam ut dicit Aug. in iudicio adhuc datur locus defen-
sionis. sed ad consilium patinere videtur sententie prolatione. quoniam in
dictis inter se differunt quo supplito reu dñmari oporteat. vñ qz
ira interior determinata per exterius. racha ideo determinata pena infli-
gitur. Secundus igit ḡdus emoti animi est. ex vehementi ira interiori
primum per vocem indignatione plena. etiam nodum aliquod significanter
Tertius ḡdus. ire est perire vocem tumultus. de quo dicit. **G**
Qui at dixerit: fr̄i suo. fatue: fatuus dicitur quod fando sua offendat im-
picias. quasi manifestus insipiens. quo nomine oīs tumultus male
dictio. detractione. infamia. et nimuratio intelligitur: reus erit gehennae
ignis. Rab. gehennam hic Salvator: inferni trutians nō iat. In quo
attendendum est. quod sic aggreditur culpa in noua lege. sic et pena nec
enim de pena infernali fit metus in veteri testamento sed nec de regno
celorum. Multe at dicit Cris. que videt. si per solo vbo tristitia patientem
penam. sed non est extimadū honorosum esse plura enim peccata a vobis
habent principium. multo rares enim pia vba preperunt homicidiz

Sermo

et ciuitates integras subuerterunt. et expimir q̄ multo d̄es nō minus offendimur flagello lingue q̄ virge & gladij. Sz dices si gehenna est pena diuinij. grauior q̄ pena punit q̄ homicidiuz solvit Aug. dicens esse gehene d̄am q̄ grauij homicidiuz vim dicatur.

Tertia pars.

10

Ergo cū dicit. Si ergo offeres it. manda de concordia sollicitate facienda. Si em vt dicit Aug. non est fas irasci fratri. aut dicē racha. vel fatue. multomin⁹ teneare in aīo rancore. vt in oīu ira auerata. vnde precepit preconciliationē iām depone dicens: Si ḡ offers: offerre est sponte dare. & oblatio d̄z esse non ex tristitia aut necessitate munus: noīe muneris non suba solam tpalis intelligit. h̄ etiaz qd̄cūq̄ piū opus. vt orare. pdicare. corrigere & silia. Et nota q̄ d̄ra est inter munus & donū donū em est voluntariū. mun⁹ vo debitis qd̄ dāt maioīb̄ in patrocinū. & d̄ munus a manu. vel a muniendo. vel a mouendo. ea vo que deo offeruntur merito noīe muneris signant. qz maioīi dāt. vt ipse sit nobis placabilis & benignus. a manu n̄a d̄z esse. non de alieno eo munimur & protegim̄. & demū eo monim̄ mente ad celestia erigere & oīa esse dei: tuū: qz nulla de alieno debet fieri oblatio: ad altare: non solū est altare material templi. h̄ ē altare spūale mēte n̄e qua tēplū dei est. & est etiā altare glorie. de quo. Xpoc. 8. ascendit fum⁹ aromatū de oīom̄b̄ latoꝝ sup altare aureuz qd̄ est ante thronū dei: Et ibi recordatus fueris qz frater tuus habet aliquid aduersū te: tūc vt dicit Aug. frater habet aliquid aduersū nos. qn̄ eum in aliquo lesumus. et tunc habere m⁹ cauſam aduersus eū. quando ipse nos leſisset: relinque ibi munus tuū ante altare: munus ante altare relinquit. quando nō offerē sed manet p̄positū oblationis.

Et vade prius reconciliari fratri tuo: hoc intelligendū est. qz si offensa sit nota fratri ab eo postulanda est reconciliatio: si vero abscondita nō teneor sibi manifestare ne excite ad irā. h̄ postulanda est a deo & sacerdote. Hugo in expositōe regule. p̄salare inq̄t debe m⁹ quanta sit apud deū accordie vtus. sine qua nō placeat ipa sacrificia. qui bus delent p̄ca. nec tā placet deo n̄a ieiunia. nec oīones nostra sacrificia qz accordia. Itē nihil est qd̄ dyabolus tm̄ timeat sic accordia. si em qzquid habem⁹ distribuam⁹ ppter deū. hoc ipse nō timet qz nihil habet. si ieiunam⁹ nō metuit. qz abū nō sūmit. si vigilam⁹ inde nō terret. qz somno nō vtit. Sz si accordia iungim̄ inde vehementē expaſcet. qz hoc tenemus in terra. qd̄ ipse in celo abuare atemſit. vñ accordia oīa dyabolica arma fīa /

git. sicut milites p̄ cōcordiam vniū frangunt hostes. p̄s. factus
est in pacē locus eius. ubi ḥfregit potētias arcū scutū gladiū
et bellū. Qualit̄ vero fieri debeat reconciliatio dicit Cris̄o. Si co/
gitatu offendisti cogita tu reconciliare. si v̄bis offendisti reconciliare
verbis. si opib⁹ offendisti opib⁹ reconciliare. om̄e p̄ctm quō cō/
mittit. eo modo de ipso agit penitētia: Ettunc veniens offers
mun⁹ tuū: Aug. si frater sit absens et multū distans. p̄gēndū
est ad reconciliatiōnē nō pedib⁹ corporis. sed affectib⁹ mētis. et hu/
militer in aspectu dei venia est postulanda. deinde reuocādo in/
tentioñē ad id quod ceptum erat. offerat mun⁹. ubi h̄m Cris̄o.
Attendenda est m̄ia dei ad homīnes. qui amplius diligit d̄cor/
diam fidelū q̄d munera. dū oblationē discordantiū nō vult su/
scipere. Nemo em̄ duorū m̄imicorū potest esse fidelis amīcus. iō
deus nō vult esse amīcus fidelū. q̄dū inter se fuerint m̄imicrū.

Onica sexta post pentheco. Sermonis quinquagesimi quinti. Prima pars

Vñ turba multa esset cum ihu ē. Mat. 8. hoc
ide m̄ legitur Mat. 15. m̄ia sine potētia imp̄se
cta est a dinuta quādō aliquis ei miseretur cui
subuenire nō potest. potētia verū sine m̄ibitor
dia iniqua est et sup̄flua. sed v̄trac̄ simul mi/
sericordia vñ cum potētia est sufficiens a p̄fecta. que duo fuisse
in ch̄risto declarat presens euangeliuz. quod in tres partes di/
viditur. In quarum prima expressit christus affectum studiose
pietatis et m̄ibitorie. In scđa passi sunt discipulū defectū du/
bie tatis et ignorancie. ibi. Et responderunt. In terza turba cō/
secuta est effectū copiose latitudinis diuine potētiae. ibi. Et p̄c/
pit turbe. X Circa p̄mū quatuor facit. premittitur em̄
turbe indiligētia: Cuz turba multa esset cū ihesu: Quare vero
rāta turba esset cū ihesu. Mathe. causā assignat. narrās q̄ post
sanatam chananee filiam. venit dominus secus mare galilee. a/
scendit in montē. quē turba scientes adesse. accesserunt ad eū
portantes secū mutos et ceteros claudos a debiles. et posuerunt
omnes malehabentes ad pedes xp̄i qui eos sanauit. ita vt mi/
rarentur turbe: nec haberent quod manducarent: ea em̄ vīctua/
lia que secum detulerant. iam erant consumpta et locus deser/
tus erat. ideo nō habebant unde vīctum acquirerent. Ex quo
colligēt q̄nto ei desiderio adh̄rebāt audiētes suāē doctrinā cō/
templantes gratiosam faciem et videntes eius opera mirabilia
in tantū extra se rapti. vt de alimonie defectu nō essent solliciti.
S̄z nō poterat illis vīct⁹ defice re. qui erat cū ihu. i. Pe. 5. om̄e